

OTVORITEV IN POTEK TEMATSKE RAZSTAVE »VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991« V OSNOVNI ŠOLI STRAŽIŠČE - KRANJ

Vir/avtor: Gortan Simončič

Fotografije: Franc Goltez, Anton Pozvek

Redakcija: Damjan Renko

V ponedeljek, dne 6. 10. 2025 je v prostorih Osnovne šole (OŠ) Stražišče - Kranj, v soorganizaciji Zveze policijskih veteranskih društev Sever (ZPVD Sever), Policijskega veteranskega društva Sever – Gorenjska (društvo) in OŠ Stražišče - Kranj, potekala otvoritev tematske razstave »VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991«.

Otvoritve se je udeležilo okoli 124 oseb, med njimi: Matjaž Rakovec, župan MO Kranj, Matjaž Završnik, načelnik Policijske postaje (PP) Kranj, Katja Knific, vodja policijskega okoliša na Policijski postaji (PP) Kranj, Pavle Jereb, predsednik Pokrajinskega odbora združenja veteranov vojne za Slovenijo – za Gorenjsko (PO ZVVS), Pavel Srečnik, ravnatelj Pavel Srečnik z učitelji in učenci OŠ Stražišče – Kranj ter člani društva.

V kulturnem delu programa, katerega je domiselno povezovala Jana Jenko, so poleg praporščaka društva sodelovali še:

- pihalni kvartet Policijskega orkestra v sestavi: vodja Matic Bovhan (trobenta), Gašper Namestnik (trobenta), Matevž Sila (pozavna) in Dominik Strgar (bariton), ki so izvedli več skladb (»Rhumba«, avtor B. Fraser, »Samo nasmeh je bolj grenak«, avtor J. Privšek in »These foolish things«, avtorja E. Maschwitz,
- učenec Anže Ranta je s harmoniko zaigral melodiji pod naslovom »Sosedov Francelj« in »Nevidna kri« ter
- učenke 6. in 7. razreda OŠ Stražišče Kranj, pod vodstvom mentorice Magde Košir, ki so zaigrali skeč pod naslovom »Dežurna ambulanta«.

V uvodnem delu otvoritve razstave sta prisotne udeležence nagovorila Matjaž Rakovec, župan MO Kranj in Pavel Srečnik, ravnatelj OŠ Stražišče - Kranj. Ravnatelj OŠ Pavel Srečnik pa je pri tem še posebej poudaril: *»Prav je, da bomo spoštovali dediščino tistih, ki so se borili za nas in da bomo z enotnostjo in predanostjo nadaljevali njihovo delo. Naj bodo spomini na vojno za Slovenijo vedno polni ponosa in hvaležnosti«.*

Kot slavnostni govornik je v osrednjem delu slovesnosti nastopil Ivan Hočevar, predsednik društva, v osamosvojitvenem letu 1991 načelnik takratne Uprave za notranje zadeve (UNZ) Kranj, vodja Koordinacijske podskupine za Gorenjsko (KOPG) in organizator Manevske strukture narodne zaščite (MSNZ).

Po uvodnem pozdravu se je govorec posebej zahvalil društvenemu vodji odbora Kranj, Gortanu Simončiču za organizacijo dogodka, kot tudi vsem nastopajočim učencem in članom orkestra slovenske policije. Zahvalil se je tudi ravnatelju OŠ Stražišče – Kranj, Pavlu Srečnik, ker je omogočil postavitve razstave in s tem omogočil učencem vpogled v našo polpreteklo zgodovino, ki je hkrati tudi eden od pomembnejših elementov domoljubja. V nadaljevanju se je govorec sprehodil skozi čas osamosvojitve Slovenije ter v strnjeni obliki opisal takratne družbene procese in samo osamosvojitveno vojno.

V nadaljevanju se je govorec sprehodil skozi osamosvojitveni čas Slovenije ter v strnjeni obliki opisal takratne družbene procese in samo osamosvojitveno vojno. Še posebej pa je poudaril: *»Naloga ni bila lahka, saj je bil na drugi strani nasprotnik, ki je slovel kot ena največjih armad v tem delu sveta, mednarodna javnost pa tudi ni bila naklonjena spremembam meja bivše Jugoslavije. Poleg odločenosti, dobri opremljenosti in usposobljenosti pripadnikov ONZ, na čelu z milico, pripadniki manevrske strukture za narodno zaščito, ki so bili kadrirani iz enot in štabov teritorialne obrambe in posebnih enot milice, pripadnikov upravnih organov za ljudsko obrambo, ki so koordinirali aktivnosti v delovnih organizacijah, ki so s svojimi aktivnostmi in ukrepi pomembno pripomogle, da enote JLA in miličniki iz zvezne brigade ZSNZ Jugoslavije niso dosegle zastavljenih ciljev, to je zasedba mejnih prehodov in vzpostavitev mejnega režima na temelju zvezne zakonodaje.«*

Kot najpomembnejši element pa je govorec navedel takratno podporo večine državljanek in državljanov Slovenije, ki so po svojih močeh in v okviru možnosti pomagali varnostno obrambnim strukturam, da so te lahko zavarovale plebiscitarno odločitev in uresničile sen naših prednikov o samostojni državi Sloveniji. V tem delu je govorec pozval prisotno publiko, da se je z minuto molka poklonila spominu na vse, ki so za samostojnost žrtvovali tudi največ kar so lahko, t.j. svoja življenja.

Ob zaključku govora je govorec tudi odločno obsodil vojno v Ukrajini in na Bližnjem vzhodu ter vse druge vojne in oborožene spopade, ki še trajajo z besedami: *»Te nesmiselne vojne in spopadi so le še en dokaz, da se iz zgodovine nismo nič naučili. Še en dokaz, da je reševanje političnih ciljev in konfliktov z uporabo oborožene sile najbolj prizadene najranljivejše skupine, to so otroci, starejši in drugi, ki so odvisni od pomoči drugih. Tako kot vse vojne do sedaj so tudi te z domačih ognjišč pregnale na tisoče ali pa kar milijone ljudi, človeško življenje pa ne pomeni nič. Upamo samo lahko, da bo prevladal razum in se posamezni odločevalci ne bodo zatekli k nerazumnim odločitvam, ki bi lahko bile pogubne za katastrofo širših razsežnosti.«*

Po končanem govoru je nato predsednik društva Ivan Hočevar ravnatelju OŠ Pavlu Srečniku svečano izročil spominski znak ZPVD Sever v zahvalo za uspešno sodelovanje in pomoč pri postavitvi ter izvedbi svečane otvoritve razstave. Po prejemu znaka se je ravnatelj Pavel Srečnik zahvalil vsem prisotnim članom društva ter pri tem poudaril, da se bodo na njihovi šoli zavzemali, da bodo učenci seznanjeni z manjkajočimi programskimi vsebinami iz časovnega obdobja 2. svetovne vojne in vojne za samostojno Slovenijo, le tako namreč bodo te vsebine postale enakovredne ostalim zgodovinskim vsebinam v šolskih programih.

V nadaljevanju je povezovalka predala besedo avtorici postavljenih eksponatov, upokojeni kustosinji Muzeja Policije, mag. Biserki Debeljak, ki je nato v daljši predstavitvi navzoči publiki plastično opisala osamosvojitveno obdobje, vključno s ključnimi dogodki med osamosvojitveno vojno 1991.

Tematsko razstavo »VOJNA ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO 1991« si je pod vodstvom učiteljev z OŠ Stražišče Kranj ogledala večina učencev 7. 8. in 9. razred, samostojno pa si jo bo po grobih ocenah ogledalo še nadaljnjih cca 800 učencev iste šole.

Pričujoča razstava bo odprta do vključno 20. 10. 2025. Njen osnovni namen je v tem, da tudi mlajše generacije skozi besedilo in fotografije dobijo vpogled v zgodovinski potek nastanka naše države.